

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/1199 RENDELETE

(2021. július 20.)

az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a műfüves pályák töltőanyagaként granulátumokban vagy mulcsokban, illetve játszótereken és sportpályákon ömlesztett formában használt policiklikus aromás szénhidrogének (PAH-k) tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 68. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 1907/2006/EK rendelet XVII. mellékletének 50. bejegyzése korlátozásokat állapít meg nyolc policiklikus aromás szénhidrogén (a továbbiakban: PAH) ⁽²⁾ tekintetében.
- (2) Műfüves pályákon gyakran használnak töltőanyagként gumigranulátumokat. A gumigranulátumot és a mulcsot ömlesztve is használják játszótereken vagy sportpályákon, mint például golfpályákon, atlétikai stadionokban, lovaspályák taposórétegében, természeti ösvényeken vagy lőtereken. Az ilyen granulátumok és mulcsok elsősorban használt gumiabroncsokból származnak. A használt gumiabroncsokból származó granulátum és mulcs használatával kapcsolatos egyik fő problémát az említett nyolc PAH gumi anyagában való jelenléte képezi. A granulátumok és mulcsok az 1907/2006/EK rendelet 3. cikkének 2. pontja értelmében vett keverékek, ezért nem tartoznak az említett rendelet XVII. melléklete 50. bejegyzésének hatálya alá. A nyolc PAH ugyanakkor 1B. kategóriájú rákkeltő anyagként szerepel az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ VI. mellékletében. Ezért az 1907/2006/EK rendelet XVII. mellékletének 28. bejegyzése korlátozza a granulátum és a mulcs lakossági ellátás céljából való felhasználását, amennyiben a keverék koncentrációja a BaP és a DBAhA esetében eléri vagy meghaladja a 100 mg/kg-ot, illetve a másik hat PAH esetében a 1 000 mg/kg értéket.
- (3) A nyolc PAH-t tartalmazó granulátumok vagy mulcsok kockázatjellemezésének elvégzéséhez nem elegendő pusztán összeadni az 1907/2006/EK rendelet XVII. mellékletének 28. bejegyzésében szereplő egyes PAH-k koncentrációs határértékeit. Az 1272/2008/EK rendelet ⁽⁴⁾ alkalmazására vonatkozó iránymutatásban szereplő additívitási elvet használva és a különböző PAH-eknek a gumigranulátumok és a mulcsok PAH-tartalmához való relatív

⁽¹⁾ HL L 396., 2016.12.30., 1. o.

⁽²⁾ Benzo[a]pirén (BaP), benzo[e]pirén (BeP), benzo[a]antracén (BaA), krizén (CHR), benzo[b]fluorantén (BbFA), benzo[j]fluorantén (BjFA), benzo[k]fluorantén (BkFA) és dibenz[a,h]antracén (DBAhA).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1272/2008/EK rendelete az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

⁽⁴⁾ https://www.echa.europa.eu/documents/10162/23036412/clp_en.pdf

hozzájárulását figyelembe véve a nyolc felsorolt PAH maximális koncentrációs határértékének kiszámított összege megközelítőleg 387 mg/kg-ra ⁽⁵⁾ tehető. A Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) ⁽⁶⁾ és az Európai Vegyianyag-ügynökség (a továbbiakban: Ügynökség) ⁽⁷⁾ 2017-ben arra a következtetésre jutott, hogy a nyolc PAH alkotta keverékre kiszámított koncentrációs határérték túl magas, és ezért e granulátumok esetében nem biztosított az ellátás és a műfüves pályákon való alkalmazás biztonságossága. Értékelésében az Ügynökség azt ajánlotta, hogy az 1907/2006/EK rendelet szerinti korlátozáson keresztül csökkentsék a műfüves pályákon használt granulátumokban található nyolc PAH koncentrációs határértékét, mivel a jelenlegi koncentrációs határértékeket túl magasnak ítéli az emberi egészség megfelelő védelméhez.

- (4) E következtetések és értékelések alapján Hollandia (a továbbiakban: a dosszié benyújtója) 2018. szeptember 17-én benyújtott az Ügynökségnek egy XV. melléklet szerinti dokumentációt ⁽⁸⁾, amelyben korlátozást javasol a műfüves pályák töltőanyagaként használt granulátumokban, valamint a játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában használt granulátumokban vagy mulcsokban található nyolc PAH-ra.
- (5) A szóban forgó nyolc PAH esetében az emberi egészség szempontjából legnagyobb aggodalomra okot adó végpont a rákkeltő hatás és a genotoxikus hatások kiváltásának képessége. Azokra a rákkeltő anyagokra, amelyekhez nincs küszöbérték hozzárendelve, nem állapítható meg olyan dózis, amely mellett kizárt a rák elméleti kockázata. Ezért a műfüves pályák töltőanyagaként használt granulátumokban jelen lévő, illetve a játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában használt granulátumokban vagy mulcsokban található nyolc PAH koncentrációjának a lehető legalacsonyabbnak kell lennie.
- (6) A dosszié benyújtója a műfüves pályákon jelen lévő granulátumok felhasználása kapcsán különböző expozíciós forgatókönyveket vizsgált, úgymint a pályaépítők és -fenntartók esetét, valamint a pályákon sportoló egyénekét (hivatásos és amatőr mezőnyjátékosok és kapusok), a játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában lévő granulátummal vagy mulccsal kapcsolatban pedig a humán – legfőképpen a gyermekeket érintő – expozíciós helyzeteket. A RIVM által végzett mintavételi eredmények alapján, fokozott a rákos megbetegedések becslött kockázata a használtgumiabroncs-eredetű töltőanyagokban eddig azonosított nyolc PAH összkoncentrációjának értékét figyelembe véve. E keverékek koncentrációjának a tartománya 6,7 mg/kg és 21 mg/kg között volt.
- (7) A dosszié benyújtója kimutatta, hogy a nyolc PAH keverékére megállapított 387 mg/kg-os koncentrációs határértékű gumigranulátumoknak kitett dolgozók és a lakosság körében emelkedik a rákos megbetegedések kockázata, míg egy ennél jelentősen alacsonyabb koncentrációs szinten jóval kisebb a valószínűsége annak, hogy az egyéneknél a felsorolt PAH-knak való kitettség rákot okozzon. A dosszié benyújtója azt a következtetést fogalmazta meg, hogy a használtgumiabroncs-eredetű töltőanyagokban található nyolc PAH összkoncentrációját tekintve a gyártók nagy többsége műszaki és gazdasági lehetőségei alapján 15–21 mg/kg-os koncentrációt tudna elérni, és a 17 mg/kg-os koncentrációs határérték alkalmazását javasolta. A dosszié benyújtójának becslése szerint a használtgumiabroncs-eredetű töltőanyagok 95 %-a megfelelné ennek a koncentrációs határértéknek.
- (8) A granulátumok, illetve mulcsok biztonságos használatának garantálása, valamint az olyan alternatívákkal való helyettesítésük elkerülése érdekében, amelyek az újrafeldolgozott gumival azonos vagy még nagyobb aggodalomra adhatnak okot az emberi egészség szempontjából, a dosszié benyújtója azt javasolta, hogy a korlátozás az újrafeldolgozott gumiból előállított keverékeken kívül terjedjen ki az egyéb, új vagy újrafeldolgozott, szintetikus vagy természetes anyagokból készült keverékekre is.
- (9) mivel a dosszié benyújtója által javasolt 17 mg/kg határérték jelentősen alacsonyabb, mint a granulátumokra jelenleg alkalmazandó 100–1 000 mg/kg-os határérték, a korlátozás azt jelentené, hogy a használtgumiabroncs-eredetű töltőanyagok egyes gyártóinak több megfeleléségi vizsgálatot kellene végezniük, tisztább gyártási alapanyagokra kellene váltaniuk, vagy fel kellene hagyniuk a töltőanyagok gyártásával. A korlátozás azonnali alkalmazása a jelenleg előállított granulátumok 5 %-ánál járna a megfelelés elvesztésével. Ezért a dosszié benyújtója egy tizenkét hónapos átmeneti időszakot javasolt arra, hogy egy korlátozott, de észszerű időtartam erejéig a továbbfelhasználók (a műfügyártók, -forgalmazók és a műfüvet lerakó vállalatok) továbbra is felhasználhassák a számukra már leszállított, de a javasolt 17 mg/kg határértéknek nem megfelelő granulátumokat.

⁽⁵⁾ Ez az érték nem abszolút értéként kezelendő, mivel a használtgumiabroncs-eredetű töltőanyagokban található egyes PAH-k koncentrációjának és relatív mértékének függvényében változhat.

⁽⁶⁾ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2017-0017.pdf>

⁽⁷⁾ https://echa.europa.eu/documents/10162/13563/annex-xv_report_rubber_granules_en.pdf/dbcb4ee6-1c65-af35-7a18-f6ac1ac29fe4

⁽⁸⁾ <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/9777e99a-56fb-92da-7f0e-56fcf848cf18>

- (10) 2019. június 7-én az Ügynökség kockázatértékelési bizottsága (RAC) véleményt⁽⁹⁾ fogadott el, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a gumigranulátumokban lévő PAH-kra vonatkozó, a 1907/2006/EK rendelet XVII. mellékletének 28. bejegyzése szerinti keverékek esetében számított koncentrációs határérték elfogadhatatlan, és ilyen szintek nem engedhetők meg olyan anyagoknál, amelyekhez nincs hozzárendelve küszöbérték, és hogy az említett határérték nem biztosít megfelelő szintű védelmet a dolgozók és a lakosság számára. A RAC egyetértett a PAH-tartalom csökkentésével, és a gumigranulátumokban lévő nyolc PAH-ra 20 mg/kg-os összkoncentrációs határértékét ajánlta. A RAC hangsúlyozta, hogy a javasolt 20 mg/kg határérték nem a becsült kockázaton alapuló, hanem a nagyon magas PAH-koncentrációk elkerülésére hozott intézkedés. Kifejtette továbbá, hogy a kockázat csökkentését tekintve nincs jelentős különbség aközött, hogy 17 mg/kg-os vagy 20 mg/kg-os értéket választunk, elismerve, hogy a dohányosoktól eltekintve a lakossági expozíció fő forrását nem a granulátumok és a mulcsok, hanem az élelmiszerek és a belélegzett levegő jelentik.
- (11) A RAC egyetértett a dosszié benyújtójával abban, hogy bár nem állnak rendelkezésre alátámasztó információk a parafában, a hőre lágyuló elasztomerekben (TPE) és az etilén-propilén-dién gumiban (EPDM) jelen lévő nyolc PAH mennyiségére vonatkozóan, a javasolt PAH-határértéket minden más típusú, pályáknál használt szintetikus töltőanyagra is alkalmazni kellene, hogy elkerülhető legyen a hasonló vagy még nagyobb kockázati forrást jelentő helyettesítő anyagok alkalmazása.
- (12) Megvalósíthatósági megfontolásokból a RAC azt javasolta, hogy a műfüves pályák töltőanyagaként és a játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában történő használatra forgalomba hozott granulátumokra vagy mulcsokra vonatkozó korlátozás keretében írják elő egy egyedi tételszámra utaló egyedi jelölés alkalmazásának kötelezettségét is. A tételszám lehetővé tenné az anyag nyomon követését egészen a vizsgált tétel forgalomba hozataláig. Ezenfelül a RAC a granulátumokra, a mulcsokra, a műfüves pályák töltőanyagára, valamint a játszótereken és sportpályákon ömlesztett formában használt anyagokra vonatkozó fogalom meghatározások bevezetését is javasolta.
- (13) Az Ügynökség társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottsága (a továbbiakban: SEAC) 2019. szeptember 20-án véleményt⁽¹⁰⁾ fogadott el, amelyben kifejtette, hogy – társadalmi-gazdasági előnyeit és társadalmi-gazdasági költségeit tekintve – a RAC által módosított javasolt korlátozás a legmegfelelőbb uniós szintű intézkedés az azonosított kockázatok csökkentésére. A SEAC a korlátozás megelőző jellegét is kiemelte.
- (14) A SEAC egyetértett abban, hogy a XV. melléklet szerinti dokumentációban eredetileg javasolt, 17 mg/kg-os koncentrációs szintre vonatkozó korlátozás alkalmazásának tizenkét hónappal való elhalasztása a 20 mg/kg-os koncentrációs szint esetében is elegendő ahhoz, hogy valamennyi érdekelt fél meghozhassa a megfelelőzéshez szükséges intézkedéseket.
- (15) A döntéshozatali folyamat keretében konzultáltak a végrehajtással kapcsolatos információcseréért felelős fórummal, és figyelembe vették annak ajánlásait.
- (16) 2019. november 12-én az Ügynökség benyújtotta a Bizottsághoz a RAC és a SEAC véleményét. A XV. melléklet szerinti dokumentációra, valamint a RAC és a SEAC véleményére figyelemmel a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a műfüves pályák töltőanyagaként vagy a játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában használt PAH-tartalmú granulátumok vagy mulcsok forgalomba hozatala, illetve felhasználása elfogadhatatlan kockázatot jelent az emberi egészségre, amit uniós szinten kell kezelni. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a XV. melléklet szerinti dokumentációban javasolt korlátozás – a RAC és a SEAC által javasolt módosításokkal – a legmegfelelőbb uniós szintű intézkedés az emberi egészséget érintő azonosított kockázat kezelésére, és annak társadalmi-gazdasági hatása korlátozott.
- (17) Az 1907/2006/EK rendelet a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽¹¹⁾ meghatározott hulladéokra nem alkalmazandó. Mivel a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozóan nem léteznek uniós szinten harmonizált kritériumok, az említett irányelvvel összhangban mindenkor a tagállamok hatáskörébe tartozik annak meghatározása, hogy a használt gumibroncsból vagy más, hulladékká vált termékből származó granulátumok és mulcsok esetében megszűnt-e a hulladékstátusz.
- (18) Az érdekelt felek számára elegendő időt kell biztosítani arra, hogy meghozzák a javasolt korlátozásnak való megfelelőzéshez szükséges intézkedéseket. A korlátozás alkalmazását ezért tizenkét hónappal el kell halasztani.
- (19) Az 1907/2006/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

⁽⁹⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/0a91bee3-3e2d-ea2d-3e33-9c9e7b9e4ec5>

⁽¹⁰⁾ <https://echa.europa.eu/documents/10162/53688823-bf28-7db7-b9eb-9807773b2109>

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. november 19-i 2008/98/EK irányelve a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

- (20) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az 1907/2006/EK rendelet 133. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1907/2006/EK rendelet XVII melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. július 20-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

Az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete 50. bejegyzésének 2. oszlopa az alábbi pontokkal egészül ki:

	<p>„9. Granulátumok vagy mulcsok nem hozhatók forgalomba műfüves pályák töltőanyagaként, illetve játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában történő felhasználás céljára, amennyiben a felsorolt PAH-kat 20 mg/kg-ot (0,002 tömegszázalék) meghaladó össz mennyiségben tartalmazzák.</p> <p>10. Granulátumok vagy mulcsok nem használhatók fel műfüves pályák töltőanyagaként, illetve játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában, amennyiben a felsorolt PAH-kat 20 mg/kg-ot (0,002 tömegszázalék) meghaladó össz mennyiségben tartalmazzák.</p> <p>11. A műfüves pályák töltőanyagaként, illetve játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában történő felhasználás céljára forgalomba hozott granulátumokat, illetve mulcsokat egyedi tételazonosító számmal kell ellátni.</p> <p>12. A 9–11. pont 2022. augusztus 10-től alkalmazandó.</p> <p>13. Az Unióban 2022. augusztus 9-én műfüves pályák töltőanyagaként, illetve játszótereken vagy sportpályákon ömlesztett formában használt granulátumok, illetve mulcsok a helyükön maradhatnak és az említett célra továbbra is felhasználhatók.</p> <p>14. A 9–13. pont alkalmazásában:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) „granulátumok”: 1–4 mm-es, szilárd részecskékből álló, újrarendelt vagy új gumiból vagy más vulkanizált vagy polimer anyagból készült, vagy természetes forrásból nyert keverékek; b) „mulcsok”: 4–130 mm hosszú és 10–15 mm széles, pehely alakú, szilárd részecskékből álló, újrarendelt vagy új gumiból vagy más vulkanizált vagy polimer anyagból készült, vagy természetes forrásból nyert keverékek; c) „műfüves pályák töltőanyaga”: műfüves pályákon használt granulátumok, amelyek rendeltetése javítani a műfű sporttechnikai jellemzőit; d) „ömlesztett formában történő felhasználás játszótereken vagy sportpályákon”: granulátumok vagy mulcsok bármilyen, laza formában történő felhasználása játszótereken vagy sportcélokra, a műfüves pályák töltőanyagaként való felhasználás kivételével.”
--	--